

ВІДЗНАЧЕННЯ 90-РІЧЧЯ ВОЛОДИМИРА БАРАНА У НАУКОВО-ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

29 серпня 2017 р. Науково-дослідний інститут українознавства та Інститут археології НАН України урочисто відзначили 90-річний ювілей Володимира Барана. За участю наукових колективів двох установ, а також науковців інших науково-дослідних інститутів, працівників навчальних закладів, музеїв, органів державного управління у сфері освіти й науки в актовій залі НДІУ відбулася **урочиста академія** з цієї нагоди.

Визначного українського археолога, лауреата двох державних премій у галузі науки і техніки, невтомного дослідника української минувшини, засновника наукової школи археологістів, автора та співавтора багатьох монографій, зокрема: «Ранні слов'яни між Дністром і Прип'яттю», «Черняхівська культура. За матеріалами верхнього Дністра і Західного Бугу» (1981), «Пражская культура Поднепровья (по материалам поселений в с. Рашков)» (1988), «Славяне Юго-Восточной Европы в предгосударственный период» (1990), «Украинцы. Кн. 1: Этническая история. Антропология. Язык. Расселение» (1994), «Давні слов'яни» (1998), «Походження українського народу» (2002), «Походження, становлення та розвиток українського народу» (2010), «У пошуках джерел українського народу» (2011), вітали його друзі, колишні й сучасні колеги, учні, учасники польових археологічних досліджень, якими він керував, громадяни, що пізнавали давню минувшину українських земель з праць Володимира Барана.

Результати наукової діяльності ювіляра оприлюднювалися упродовж тривалого часу (від середини ХХ ст.) у різних наукових виданнях (журналах, збірниках, монографіях, атласах), на багатьох наукових зібраннях (конференціях, конгресах, круглих столах, семінарах, засіданнях тощо), а також у засобах масової інформації. Серед присутніх на урочистому відзначенні ювілею визначного археолога були такі, що спочатку познайомилися з ним опосередковано через численні публікації, а згодом і особисто.

Директор Науково-дослідного інституту українознавства, кандидат історичних наук Б. Галайко, який вів науковий захід, розпочав з привітання ювіляра, нагадав присутнім важливі події, що відбувалися на його довгому шляху наукової та освітньої діяльності. З нагоди 90-річного ювілею та за багаторічну подвижницьку працю, ґрунтовність і фаховість

у роботі, провідну роль у діяльності Науково-дослідного інституту українознавства, наукове обґрунтування автономності українського етносу, створення української наукової школи археологів-славистів, виховання цілої плеяди молодих дослідників та розвиток українознавства він нагородив Володимира Барана грамотою. Ведучий зібрання відкрив книжкову виставку наукового доробку вченого. Центральне місце на ній посідала праця «У пошуках джерел українського народу», підготовлена до перевидання. Ця книга, створена спільно з сином ювіляра – Ярославом Бараном, тематично об'єднує низку ґрунтовних монографій, написаних у різний час. Представлені на виставці книги наявні у фондах бібліотеки НДІУ та у відділі української етнології НДІУ, де працює вчений.

Ювіляра привітали Сергій Паладійчук, начальник відділу організаційного регулювання науково-технічного розвитку МОНУ, який зачитав привітання

заступника Міністра освіти і науки України М. Стріхи, а також Юрій Телячий, начальник управління контролю у сфері вищої освіти Державної інспекції навчальних закладів України.

Володимира Даниловича вітали з ювілеєм науковці Інституту археології НАН України, в якому він працював понад 40 років, серед них Гліб Івакін – заступник директора з наукової роботи ІА НАН України, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор; Олег Петраускас, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу археології ранніх слов'ян та регіональних досліджень, разом з іншими працівниками відділу, створення якого свого часу ініціював ювіляр і очолював близько 38 років; Леонід Залізник, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу археології кам'яної доби.

Ювіляр уважно слухав вітання, приймав квіти, книги

та інші подарунки, жваво реагував репліками на вітальні промови. Упродовж усього часу урочистої академії тривав показ світлин. На них була текстова біографічна інформація, цитати з праць, промов та спогадів професора, фотографії з розкопів, зроблених під час археологічних експедицій, різноманітні ілюстрації про життєвий шлях Володимира Барана, його наукову й освітню діяльність.

Серед науковців, що працювали разом з ювіляром в Інституті археології, а тепер працюють на відповідальних посадах в інших установах, Володимира Барана вітали Наталія Абашина – кандидат історичних наук, помічник генерального директора Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника; Ліана Вакулєнко – доктор історичних наук, старший науковий співробітник Національного музею історії України.

Привітала професора В. Барана Ірина Ворончук, доктор історичних наук, доцент, завідувач відділу

історичних пам'яток НДІУ. Серед працівників КМА, присутніх на урочистому заході, ювіляра привітав Віктор Ключко, завідувач кафедри археології Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Вітали свого наукового керівника з ювілеєм його колишні аспіранти й здобувачі наукових ступенів, серед них: Ростислав Терпиловський, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології та музеєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Тарас Милан, кандидат історичних наук, заступник директора Науково-дослідного центру «Рятівна археологічна служба» ІА НАН України, відповідальний секретар редакційної колегії наукового видання.

В урочистих привітаннях Володимира Барана взяла участь профспілкова організація. З ініціативи первинної профспілкової організації НДІУ Володимир Данилович був нагороджений **Грамотою Київської міської ради профспілок** за активну громадянську позицію, особистий

внесок щодо збереження і зміцнення членства у первинній профспілковій організації Науково-дослідного інституту українознавства, сумлінну працю та з нагоди ювілею, яку за дорученням голови Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України Олександра Яцуня вручив його заступник Олександр Трофименко. Найстарішому члену профспілкової організації, що продовжує працювати і проявляє професійну солідарність, голова профспілки НДІУ Світлана Бойко вручила матеріальні винагороди, надані КМОППОіНУ та ППО Інституту.

Вчений секретар НДІУ Д. Толочко зачитав вітальні листи, що надійшли Володимир Барану від низки установ: Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича, Інституту археології Львівського національного університету імені Івана Франка, Археологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та ін.

В організації урочистого заходу взяли участь присутні на ньому діти ювіляра – донька Леся та син Ярослав.

В рамках заходу відбулася презентація книги «Читати землю»: спогади Володимира Барана у записках Марини Гримич» (видання Науково-дослідного інституту українознавства). Марина Гримич зазначила, що «ця книга, з одного боку, є зрізом історичної епохи в контексті біографії непересічного археолога, а з іншого – містить цінний першоджерельний матеріал для вивчення антропології науки, історії і практики археології, академічних кулуарів Радянського Союзу. У цій книзі ви знайдете все – професійне середовище науковців, інтриги, академічні школи, балансування на межі добра і зла, керівну/некерівну роль ЦК, корпоративну солідарність, гроші, симпатії, антипатії».

Час від часу брав слово Володимир Данилович, який розповів цікаві епізоди свого життєвого й наукового шляху.

Урочистий захід завершився культурно-мистецькою програмою за участю Тараса Компаніченка, лідера гурту «Хорея Козацька», заслуженого артиста України, кобзаря та лірника. У фіналі виступу Тарас Компаніченко виконав стародавній варіант «Многая літа».

Віriamo, що всі добрі й щирі слова, виголошені ювіляру, нададуть йому

насаги для передачі свого безцінного життєвого, наукового й педагогічного досвіду молодому поколінню дослідників української минувшини.

На заході здійснювалися відеозапис та фотофіксація, з матеріалами яких можна ознайомитися на веб-сторінці НДІУ (досяжне за адресами: <https://goo.gl/dhf2ef> та <https://goo.gl/HW1uYs>).

Олег ЧИРКОВ

науковий співробітник відділу української етнології НДІУ

Юрій ФІГУРНИЙ

кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології НДІУ

Денис ТОЛОЧКО

кандидат історичних наук, вчений секретар НДІУ

